

Nr 275.

Av herr **Molin** i Dombäcksmark, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 277, med förslag till lag om förhindrande av oskäligen prisstegring å vissa varor vid krig eller krigsfara.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 277 med förslag till lag om förhindrande av oskäligen prisstegring å vissa varor vid krig eller krigsfara har enligt mitt förmenande en princip godtagits, som hittills aldrig kommit i tillämpning, nämligen att vetskaper om lagens tillvaro endast förutsätter straffbarhet för den, som överträder densamma. Hittills har vid lagstiftning alltid gällt grundsatsen att obekantskap med lagens föreskrifter ej befriar från straff. Något bärande skäl att befria dem, som påstå sig vara okunniga om lagens föreskrifter i detta speciella fall, synes mig icke föreligga. Tvärtom tala alla skäl för att lagens hela stränghet bör drabba dem, som i kristider söka passa tillfället att tillskansa sig oskäligen vinster. Varje försök i den vägen förutsätter att uppskörtaren saknar allmänmänskliga och moraliska grundsatser och att han vet att kristid är inne. Ingen, som är i färd med att uppskriva priser på förnödenheter, lär vara okunnig om de förhållanden, som för honom skulle möjliggöra uppskörtning. Att låta en sådan gå fri från straff blott därför, att han måhända kan låtsas sig vara i obekantskap med lagens föreskrifter, synes mig ej vara annat än att på ett oförtjänt och rättsvidrigt sätt premiera girigheten, knipslugheten och den låtsade eller verkliga okunnigheten i förening.

På grund härav tillåter jag mig framställa ett förslag till ändrad lydelse av 3:e paragrafen, varigenom vetskaper om lagen ej får utgöra förutsättning för lagens tillämpning.

Förslaget att låta den oriktiga principen om vetskaper om lagens förekomst spela roll vid lagens tillämpning torde bero därpå, att någon fullt tillfredsställande utväg ej funnits att få lagen och de förordningar, som därav framdeles kunna förädlas, på ett effektivt sätt kungjorda. Det synes mig dock som bestämmelsernas publicering i föreliggande fall borde kunna ske på kraftigare och mera effektivt sätt än vad fallet är med andra

lagars och förordningars kungörande. Ett sätt vore att vederbörande kronobetjäning ålades att inom orterna å i ögonen fallande platser anslå lagen och därav föranledda förordningar. Statsrådsprotokoll i ärendet borde offentliggöras och meddelas pressen, som nog lär sörja för att beslutet bli bekanta, och det på ett sätt som borde omöjliggöra för moraliskt mindre väl avbalanserade individer att spela okunniga och under okunnighetens täckmantel straffritt håva in oskäligen vinster.

På grund av det anförda hemställes,

1:o) att riksdagen för sin del måtte antaga följande ändrade lydelse av 3 § i förslag till lag om förhindrande av oskäligen prisstegring å vissa varor vid krig eller krigsfara:

§ 3.

Den som, sedan visst högsta pris för vara blivit enligt 1 § fastställt, håller varan till salu för högre pris, eller vid förfrågan av Konungens befallningshavande eller enligt dess uppdrag av kronobejant söker vilseleda beträffande sitt innehav av varan eller dennas myckenhet, straffes med böter från och med fem till och med tiotusen kronor. Adömda böter skola tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skall förvandling ske enligt allmänna strafflagen.

2:o) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga lämpliga åtgärder för ett snabbt och effektivt kungörande av den lag om förhindrande av oskäligen prisstegring å vissa varor vid krig eller krigsfara, som kan varda antagen, ävensom de kungl. förordningar, som av sagda lag kunna förordas.

Stockholm den 1 september 1914.

I motionens syfte instämmer:

Emil Molin
i Dombäcksmark.

G. F. Lundgren